

WARBIXIN KUSAABSAN XUQUUQDA IYO HELITAANKA DARYEEL CAAFIMAAD EE MUHAAJIRIINTA SHARCI LA AANTA AH EE KU NOOL DALKA NORWAY

MAFHUUMKA SHARCIGA EE WADANKA NORWAY

Muhaajiriinta bilaa sharciga ahi waxaa xuquuq u leeyihiin:

1. Gargaarka degdegga ah ee daryeelka caafimaadka
2. Daryeel caafimaad oo lagama maarmaan ah oo aan dib loo dhigi karin¹
3. Ka-hortagga, daawaynta iyo daawooyinka cudurada faafa qaarkood¹
4. Joojinta uurka si waafaqsan xeerka soo rididda ilmaha
5. Daryeelka caafimaadka oo loogu talagalay dumarka uurka kahor, inta lagu guda jiro iyo dhalmada kadib¹
6. Carruurta waxaay xaq uleeyihiin dhamaan noocyada daryeelka caafimaadka¹
7. Carruurta waxaay xaq iyo waajib uleeyihiin aaditaanka iskoolka²
8. Waa sharci in uu bukaanku helo daryeel caafimaad xiitaa hadii bukaanku uusan haysan xuquuqda rasmiga ah³.

Wixii faafaahin ah booqo: www.lovdato.no

- 1) Forskrift om rett til helse- og omsorgstjenester til personer uten fast opphold i riket. 2011-12-16.
- 2) Opplæringslova § 2-1
- 3) Utlendingsloven §108

GARGAARKA DEGDEGGA AH EE DARYEELKA CAAFIMAADKA

Haddii aay jirto xaalad caafimaad oo degdeg ah wac ambalaas

Telefoon: 113

Xanuunka kusoo boodka ah ama dhaawac:

Haddii aad u baahantahay daryeel caafimaad aad ruqta baaritaanka ee kuugu dhow (legevakt)
Telefoon: 116117
Raqamkaani wuxuu si toos ah kuugu xiri doonaa legevakt kuugu dhow.

Cinwaanka legevakt.ee Oslo: Storgata 40, 0182
Cinwaanka legevakt ee Bergen Solheimsgaten 9, 5058

Degdegga dhakhtarka ilkaha (tannlegevakt):

Cinwaanka Oslo: Irida 6 ee Schweigaards 6, 0185 (dabaqa 3aad ee Galleriet)
Telefoon: 22673000
Cinwaanka Bergen: Solheimsgaten 18, inngang B.
Telefoon: 57 30 31 00

Raqamyoo kale oo muhiim ah:

Booliska: 112
Dabka: 110

DUMARKA UURKA LEH & CARRUURTA

Xarumaha caafimaadka waalidka iyo carruurta (Helsestasjoner)

Xarumahaani waxaa loogu talagalay dumarka uurka leh iyo carruurta dadoodu u dhaxaysa 0-5. Shaqaalaha muhiimka ahi waxaa kamid ah umulisa, kalkaal-isaada caafimaadka ee iskoolka, dhakhtar, iyo kalkaalisaada jimicsiga.

Waxaay bixiyaan kaalmo iyo hagid ku saabsan:

Dabagal inta aad uurka leedahay • Horumarka canuga ee jirka iyo nafsadda
• Naas nuujinta • Tallaalka • Nafaqada • Horumarka Afka • Caafimaadka ilkaha
• Dooroka waaliidinta • Wada noolaashada • Is-dhexgalka

SIDA LOO HELO HELSESTASJON KUUGU DHOW:

Oslo: www.oslo.kommune.no/helse-og-omsorg/helsehjelp/helsestasjon/jordmor-og-svangerskapskontroll/

Bergen: www.bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger

Meelaha kale: Booqo booga intarneetka ee halka aad ku nooshahay

MACLUUMAADKA GUUD

Arrimaha khaaska ah/arrimaha sirta ah

Dhamaan shaqaalaha daryeelka caafimaadka iyo turjumaanada waxaa waajib ku ah in aay ixitiraamaan mabda'a qarsoodiga. Taani waxaay ka micnaysan-tahay in la ogoleen in aay bixiyaan macluumaadka khaaska ah oo aay siiyaan masuuliyiinta, adeegyada laanta socdaalka ama booliska⁴.

Xaq u yeelashada turjumaan

Qof walba oo san garanayn afka Norweejiga xaq ayuu u leeyahay turjumaan marka uu rabo inuu ka faa'idaysto daryeelka caafimaadka⁵.

Lacag bixinta

Weydiinta lacagaha kahor daryeelka caafimaadka degdegga ah iyo daryeelka caafimaadka ee laga maarmaanka ah lama ogola. Bukaanka waa lasiin karaa biil kadib markii la daaweeyo, laakiin bukaanku haduusan bixin karin, isbataalka aya qarashka la wareegi. looguma diidi karo daawaynta sababo la xiriira biilka daryeelka caafimaadka oon horay loo bixin⁶.

⁴ Helsepersonelloven § 21, pasient- og brukerrettighetsloven § 3-6, Rundskriv 1-5/2011 pkt 1., Helserådet 28. august 2009 17. årgang

⁵ Helsedirektoratets veileder om kommunikasjon via tolk, Kap 16 (IS-1924)

⁶ Spesialisthelsetjenesteloven § 5-3

ADDITIONAL INFORMATION/LINKS:

Cabashooyinka:

Wakiilka adeegyada caafimaadka iyo bulshada
<https://helsenorge.no/pasient-og-brukerombudet/health-and-services-ombudsman>

Kaalmada iyo xiriirka:

Mennesker i limbo
<https://www.facebook.com/pages/Mennesker-i-Limbo/442916145813182>

Ku saabsan xuquuqdaada:

Helsedirektoratet
<https://helsedirektoratet.no/asylosokere-flyktninger-og-innvandrere/rett-til-helse-og-omsorgstjenester-for-personer-uten-lovlig-opphold>

Xaruumaha caafimaadka ee qaxootiga bilaa sharciga ah

Xaruumahaani caafimaadka waxaa loogu talagalay dhamaan dadyowga aan lahayn sharci degnaasha oo Norway.

OSLO

Xaruunta caafimaadka ee qaxootiga bilaa sharciga ah

C: Maridalsveien 176A

T: 488 905 60

E: Helsesenteret@bymisjon.no

www.bymisjon.no/papirlose

BERGEN

Xaruunta caafimaadka ee qaxootiga bilaa sharciga ah

T: 400 49 094

E: helsehjelp@gmail.com

www.helsehjelp-bergen.no/

Imaaw saacadaha furitaanka

Talaado 4pm – 8pm

Khamiis 11am – 3pm

Imaaw saacadaha furitaanka

Khamiis: 6pm - 8.30 pm

Project co-funded by the EU Public Health Programme 2014-2020

The content of this leaflet represents the views of the author only and is his/her sole responsibility; it cannot be considered to reflect the views of the European Commission and/or the Consumers, Health, Agriculture and Food Executive Agency or any other body of the European Union. The European Commission and the Agency do not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.

NORSK

Informasjon om rettigheter og tilgang til helsetjenester for personer uten oppholdstillatelse i Norge

Helsesentre for mennesker som ikke har lovlig opphold i Norge.

OSLO

Helsesenter for papirløse migranter
Adresse: Maridalsveien 176A
T: 488 90 560
E: Helsesenteret@bymisjon.no
www.bymisjon.no/papirløse

Drop-in åpningstider:
Tirsdag kl. 16 – 20
Torsdag kl. 11 – 15

BERGEN

Helsehjelp til papirløse
T: 400 49 094
E: helsehjelp@gmail.com
www.helsehjelp-bergen.no

Drop-in åpningstider:
Torsdag kl. 18-20.30

DET RETTMESSIGE GRUNNLAGET FOR HELSEHJELPEN

Papirløse migranter har rett til:

1. Øyeblikkelig helsehjelp¹
2. Nødvendig helsehjelp som ikke kan vente¹
3. Nødvendig smittevern hjelp og medisiner til smittsomme sykdommer¹
4. Svangerskapsavbrudd etter bestemmelsene i abortloven¹
5. Helsehjelp til gravide før, under og etter fødsel¹
6. Barn har rett til alle typer helsehjelp¹
7. Barn har rett og plikt til å gå på skole²
8. Det er lovlig å yte helsehjelp utover det pasienten formelt har rett til³.

For mer informasjon se: www.lovdata.no

- 1) Forskrift om rett til helse- og omsorgstjenester til personer uten fast opphold i riket. 2011-12-16.
- 2) Opplæringslova § 2-1
- 3) Utlendingsloven §108

AKUTT HELSEHJELP

Ved medisinsk nødstilfelle ring ambulanse

Telefon: 113

Akutt sykdom eller skade:

Hvis du trenger helsehjelp gå til din nærmeste legevakt.

Telefon: 116117

Dette nummeret vil automatisk koble deg til din nærmeste legevakt.

Oslo legevakt adresse: Storgata 40, 0182

Bergen legevakt adresse: Solheimsgaten 9, 5058

Tannlegevakt:

Oslo adresse: Schweigaards gate 6, 0185 (3. etg. i Galleriet)

Telefon: 226 73000

Bergen adresse: Solheimsgaten 18, inngang B.

Telefon: 57 30 31 00

Andre viktige nummer:

Politi: 112

Brann 110

GRAVIDE KVINNER OG BARN

Helsestasjoner for foreldre og barn

Helsestasjon er for gravide kvinner og barn fra 0-5 år. Staben består av jordmor, helsesøster, lege og fysioterapeut.

De tilbyr støtte og veiledning på:

- Svangerskapsomsorg • Barns fysiske og psykososiale utvikling • Amming • Vaksinerings • Ernæring • Språkutvikling • Tannhelse • Foreldrerollen • Samspill

HVORDAN FINNE DIN NÆRMESTE HELSESTASJON:

Oslo: www.oslo.kommune.no/helse-og-omsorg/helsehjelp/helsestasjon/jordmor-og-svangerskapskontroll/

Bergen: www.bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger

Andre steder: Se din kommunes nettside

GENERELL INFORMASJON

Taushetsplikt

Taushetsplikten er en plikt til å ikke dele personsensitive opplysninger med andre. Helsepersonell og profesjonelle tolker har taushetsplikt, også overfor politi og innvandringsmyndigheter⁴.

Tolk

Alle som ikke snakker norsk har rett til tolk i møte med helsevesenet⁵.

Betaling

Det er ikke lov å kreve forhåndsbetaling for øyeblikkelig helsehjelp eller nødvendig helsehjelp som ikke kan vente. Det kan gis regning i etterkant, men dersom pasienten ikke kan dekke utgiftene selv, skal de dekkes av sykehuset. Man kan ikke nektes behandling fordi man har tidligere ubetalte regninger⁶

4) Helsepersonelloven § 21, pasient- og brukerretningsloven § 3-6, Rundskriv 1-5/2011 pkt 1., Helsesrådet 28. august 2009 17. årgang

5) Helsedirektoratets veileder om kommunikasjon via tolk, kap 16 (IS-1924)

6) Spesialisthelsetjenesteloven § 5-3

KJENTE BARRIERER FOR TILGANG TIL HELSETJENESTER

- Mangel på rettigheter
- Betaling av helsetjenester og medisiner
- Mangel på tolk
- Pasientens eller foreldrenes frykt for å bli rapportert
- Mangel på fastlege, kontinuitet og tillit
- Mangel på informasjon om hvilke rettigheter man har og hvor man kan finne hjelp
- Helsepersonells mangel på kunnskap om rettigheter

HVORDAN DU SOM HELSEPERSONELL KAN BEDRE TILGANGEN TIL HELSEHJELP:

- Følg dine yrkesetiske retningslinjer og medisinske prinsipper.
- Sett deg inn i pasientens rettigheter.
- Gi helsehjelp prioritert i stedet for å fokusere på betaling.
- Bruk alltid tolk hvis det er behov.
- Overhold din taushetsplikt.
- Vær varsom for pasienters situasjon, og respekter de valgene de har tatt.
- Gi pasienten informasjon og tjenester selv om det ikke er ditt direkte ansvar.
- Ikke forvent at ting går av seg selv, følg opp og vær «pasientens advokat».
- Helsehjelpen er ikke komplett før pasienten har tatt sin medisin – å gi en resept er ikke nok.